

Broj:05-04-3621-72/23 MG
Sarajevo,28.02.2023.godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r predsjedavajućeg Skupštine

PREDMET: Odgovor na zastupničku inicijativu zastupnice Sanele Klarić

Zastupnica Sanela Klarić, u skladu sa članom 213. stav 1. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 41/12 – drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 16/22 i 17/22 – Ispravka), na Četvrtoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 08.02.2023.godine, u okviru tačke Dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“, uputila je zastupničku inicijativu za trajno rješavanje upravljanja građevinskim otpadom:

INICIJATIVA:

1. Izrada Studije zbrinjavanja građevinskog otpada kojom bi se ažurirale lokacije za odlaganje građevinskog otpada, te otpada iz iskopavanja, kao i analizirali kapaciteti na deponiji Smiljevići i potencijali reciklaže ovog otpada kako se ne bi sav otpad odlagao;
2. Planiranje i izgradnja reciklažnih dvorišta i odlagališta za građevinski otpad u okviru javnog preduzeća koje se bavi prikupljanjem i odlaganjem otpada;
3. Donošenje standarda i propisa o građevinskim materijalima kojima se ukida status otpada u skladu sa Pravilnikom o građevinskom otpadu (SN FBiH 93/19);
4. Pripremu smjernica za zelenu/održivu gradnju u kojim bi se nalazile informacije o metodama i tehnikama smanjenja nastanka građevinskog otpada (ponovno korištenje materijala, prilagodljivost, razmjena materijala, korištenje manje toksičnih materijala) u skladu sa EU mjerama zelenog certificiranja.

OBRAZLOŽENJE:

Nakon svake gradnje, rekonstrukcije, renoviranja ili rušenja objekta tokom nesreća, prirodnih nepogoda i katastrofa i prilikom proizvodnje građevinskih proizvoda, kao i otpad nastao iz iskopavanja prilikom različitih infrastrukturnih projekata, nastaje određena količina građevinskog otpada. Prvenstveno je riječ o minariliziranom otpadu koji se mora sortirati kako bi se mogao reciklirati. Ukoliko se otpad na gradilištu ne prikuplja odvojeno, može doći do miješanja tvari poput boja i lakova, otapala, razrjeđivača, ulja i drugih kemikalija. Takav otpad zahtijeva pažljivo zbrinjavanje jer je potencijalno opasan za zdravlje, pa čak i život ljudi. Postoje određene studije, pravilnici i nedovoljno prilagođeni zakonski okviri kojima se pokušava riješiti pitanje zbrinjavanja građevinskog otpada u BiH, FBiH, kao i na nivou Kantona Sarajevo, ali u suštini niti jedan od važećih propisa ne obezbjeđuje sveobuhvatni pristup kojim bi se maksimalno zahtijevalo da se građevinski otpad ponovno koristi, reciklira ili koristi kao dragocjen resurs u proizvodnji drugih građevinskih materijala. Građevinske kompanije imaju ogromne probleme, jer važećim propisima se zahtijeva tretiranje otpada, ali radi nerazvijene infrastrukture reciklažnih centara i dodatnih pogodnosti, sav građevinski otpad se samo deponuje, čak i na nepropisnim lokacijama. Građevinski otpad moramo posmatrati kao resurs koji može obezbijediti nova radna mjesta, a da ne govorimo o benefitima za okoliš. Izgradnjom postrojenja za reciklažu građevinskog otpada omogućava se da se štuta, betonski lom, cigla, stolarija, te ostali otpad s gradilišta, nakon selekcije i odvajanja, prerađuje u reciklirani materijal. Korištenjem recikliranog materijala spriječava se trajno uništavanje prirodnih resursa, te se podržava lokalnu ekonomiju, podržavaju start-up i inovacije. Jedan od primjera je uspješan projekat u Hrvatskoj <https://www.eco-sandwich.hr/hr/>.

ODGOVOR:

Građevinski otpad je u cijelom poslijeratnom periodu predstavljao jedan od glavnih problema upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo. Dosadašnja praksa je pokazala da je za odlaganje ovog otpada, uglavnom, korištena deponija Smiljevići. Kako sanitarna deponija može primiti samo ograničene količine ovog otpada (za pokrivku), otpad se odlaže na slobodne površine na području Kantona Sarajevo, pri čemu nastaju nove, divlje deponije, često locirane uz riječne tokove. Posljedica je čitav niz divljih deponija na kojima se često uz građevinski otpad odlaže i drugi kabasti otpad nepoznatog porijekla. Takođe, nije razvijena reciklaža građevinskog otpada i upotreba recikliranog materijala.

Imajući u vidu navedeno, kao i evidentnu potrebu za rješavanjem problema građevinskog otpada, Plan upravljanja građevinskim otpadom u KS usvojila je Vlada Kantona Sarajevo 14.05.2008.godine. Glavni cilj plana je uspostava održivog sistema upravljanja građevinskim otpadom. Akcionim planom su, između ostalog, zacrtane mjere na utvrđivanju lokacija za odlaganje građevinskog otpada, izrada i implementacija projekta za odlaganje građevinskog otpada, te nabavka mobilne opreme za reciklažu građevinskog otpada.

U periodu realizacije plana u saradnji sa Zavodom za planiranje razvoja Kantona Sarajevo ovo Ministarstvo je poduzelo niz aktivnosti na iznalaženju lokacija za deponiju za građevinski otpad. Budući da nije postojala prostorno planska dokumentacija, koja je trebala definisati lokacije za infrastrukturu, ni planirani prostor za iste, nije pronađena adekvatna lokacija na području Kantona Sarajevo.

Planom upravljanja otpadom Kantona Sarajevo za period 2015-2020.godina („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 29/15) problem odlaganja građevinskog otpada na području Kantona Sarajevo riješen je izgradnjom posebne deponije i reciklažnog dvorišta u sklopu deponije Smiljevići.

Izgradnja deponije inertnog materijala sa platoom za uspostavljanje reciklaže građevinskog otpada i eksproprijacija zemljišta na lokaciji RCUO Smiljevići, na osnovu urađenog Glavnog projekta, predviđena je i Kantonalnim planom zaštite okoliša (KEAP) za period 2017.-2022.godina, te izmjenom Akcionog plana za period 2021-2025.godina („Službene novine Kantona Sarajevo“ br. 47/17, 20/21, 21/21).

Predviđeno je da Regionalni centar za upravljanje otpadom Smiljevići, osim zone za odlaganje komunalnog otpada, ima i zonu za odlaganje i reciklažu građevinskog otpada. U skladu sa planiranim, izvršena je eksproprijacija jednog dijela zemljišta i pripremljena projektna dokumentacija. Ministarstvo je u periodu 2011.-2019.godina obezbijedilo sredstva za projektovanje i izgradnju deponije inertnog materijala i postrojenja za reciklažu građevinskog otpada u sklopu RCUO Smiljevići. U međuvremenu je zabranjen prijem građevinskog otpada, osim u količinama potrebnim za prekrivku, u svrhu sanitarnog odlaganja komunalnog otpada. Prema dozvoli za upravljanje otpadom KJKP „Rad“ može primati zemlju iz iskopa i građevinski otpad samo u količinama potrebnim za prekrivku. Izvršena je nabavka opreme za reciklažu građevinskog otpada (rotaciona drobilica, kombinirka sa hidrauličnim čekićem, plinski sjekač), te mašine za deponiju inertnog otpada (kompaktor i buldožer). Zaključkom broj 02-05-20408-12/19 od 16.05.2019.godine, kojim je Vlada Kantona Sarajevo usvojila Izvještaj o aktivnostima na identifikaciji proizvođača i načina upravljanja građevinskim otpadom u Kantonu Sarajevo, zadužen je KJKP „Rad“ da okonča sve aktivnosti koje su preduslov za otpočinjanje rada deponije inertnog materijala i postrojenja za reciklažu građevinskog otpada u okviru RCUO Smiljevići.

Pretpostavke za otvorenje i pogon reciklažnog dvorišta za građevinski otpad su svakako donošenje regulative za ispitivanje i upotreba recikliranih građevinskih materijala. Zakon o građevinskim proizvodima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 78/09) ne prepoznaje mogućnost korištenja recikliranog građevinskog otpada za novu gradnju u smislu omogućavanja korištenja građevinskog otpada kao građevinskog proizvoda određenih svojstava. Donošenje standarda i propisa o građevinskim materijalima kojima se ukida status otpada u skladu sa Pravilnikom o građevinskom otpadu („Službene novine Federacije BiH“ broj 93/19) svakako mora biti predmet razmatranja na nivou Federacije BiH.

Napominjemo da su aktivnosti koje su predmet ove inicijative definisane u Federalnoj strategiji zaštite okoliša 2022-2032.godina, koju je Vlada Federacije BiH usvojila 25.08.2022.godine i dostavila Parlamentu Federacije BiH na razmatranje i donošenje. Federalnom strategijom zaštite okoliša, koja ima upravljanje otpadom kao jednu od tematskih oblasti, je planirana izrada i usvajanje Federalnog plana upravljanja otpadom u 2024.godini. Nakon usvajanja Federalnog plana upravljanja otpadom ovo Ministarstvo će pristupiti izradi Plana upravljanja otpadom Kantona Sarajevo, koji će kao sastavni dio sadržavati i opredjeljenja na upravljanju građevinskim otpadom.

U smislu realizacije predmetne inicijative, ovo Ministarstvo je već pokrenulo aktivnosti na procjeni stanja građevinskog otpada na području Kantona Sarajevo sa aspekta lokacija, vrsta i količina otpada, te načina postupanja, sa posebnim naglaskom na stanje infrastrukture na RCUO Smiljevići.

Nakon realizacije planiranih aktivnosti, predmetni odgovor će biti dopunjen sa novim informacijama.

Dostaviti:

- Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo
- Služba za skupštinske poslove
- Sekretar Vlade Kantona Sarajevo
- Evidencija
- a/a